

**СРБИЈА И ЦРНА ГОРА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ**

**СТРАТЕГИЈА ОДБРАНЕ
ДРЖАВНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
СРБИЈА И ЦРНА ГОРА**

Београд, 2005.

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ
СЕКТОР ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ
УПРАВА ЗА СТРАТЕГИЈСКО ПЛАНРИВАЊЕ
За издавача
Проф. др Митар Ковач, пуковник

НОВИНСКО-ИЗДАВАЧКИ ЦЕНТАР „ВОЈСКА“
Начелник
Звонимир Пешић, пуковник

Редакција посебних издања
Главни и одговорни уредник
Пстар Бошковић, капетан фрегате

Уредници
Доц. др Нено Даниловић, пуковник
Младен Јарђановић, потпуковник

Стручна редактура
Мр Павле Јанковић

Ликовно-графички уредници
Александар Шејџић, акад. сликар
Милан Чуљић, акад. сликар

Језички редактор
Нађа Драгишић, професор

Превод на синглески језик
Сузана Анђелковић, професор и

Језички редактор превода
Генерал-мајор Ц. Д. Мур-Бик

Коректура
Бранка Ђамјанов

Секретар редакције
Вера Јовановић Јовановић

Штампа
Графички ателье „JNPRESS“
Београд

Књига 130

Тираж 1.000

ISBN 86-7530-123-5

Адреса на Интернету
Министарство одбране
www.mod.gov.yu
Војска Србије и Црне Горе
www.vj.yu

САДРЖАЈ

УВОД	5
1. БЕЗБЕДНОСНО ОКРУЖЕЊЕ	6
1.1. Глобална безбедност	6
1.2. Регионална безбедност	6
1.3. Безбедност држава чланица и Србије и Црне Горе	7
2. ИЗАЗОВИ, РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ.....	8
2.1. Војни изазови, ризици и претње	8
2.2. Невојни изазови, ризици и претње	9
3. БЕЗБЕДНОСНИ И ОДБРАМБЕНИ ИНТЕРЕСИ.....	10
4. РЕАГОВАЊЕ НА ИЗАЗОВЕ, РИЗИКЕ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ.....	10
4.1. Основна определења.....	11
4.2. Стратегијски концепт одбране	12
4.3. Ресурси одбране	12
5. СИСТЕМ ОДБРАНЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ	13
5.1. Циљеви и задаци система одбране	13
5.2. Начела функционисања система одбране	14
5.3. Елементи система одбране	14
5.3.1. Институције које управљају системом одбране	15
5.3.2. Војска Србије и Црне Горе	15
5.4. Друге институције значајне за одбрану	16
5.5. Управљање и руковођење системом одбране.....	16
6. ПЛАНИРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ	17
6.1. Планирање одбране	17
6.2. Финансирање одбране	18
6.3. Транспарентност и контрола у планирању и финансирању одбране	18
6.4. Усаглашеност планирања и финансирања одбране са међународним стандардима	19
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	20

УВОД

Стратегија одбране државне заједнице Србија и Црна Гора (у даљем тексту: Стратегија одбране)* документ је који садржи заједничке ставове држава чланица о најважнијим питањима безбедности и одбране. Произилази из Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора; интереса и могућности држава чланица и Србије и Црне Горе; нових односа међу државама чланицама и демократских процеса у њима, као и њиховог настојања да се прилагоде глобалним променама у свету; тенденција у међународним безбедносним интеграцијама и одговора на савремене изазове, ризике и претње безбедности.

Србија и Црна Гора потврђује ново опредељење за чланство у међународним безбедносним структурама, првенствено за прикључење Програму „Партнерство за мир“ Северноатлантског савеза (НАТО), НАТО савезу заснованом на демократској вољи грађана и другим европским и евроатлантским интеграцијама.

У Стратегији одбране је анализирано безбедносно окружење; идентификовани су изазови, ризици и претње безбедности; утврђени су интереси држава чланица и Србије и Црне Горе и стратегијски концепт одбране; пројектован је систем одбране и дефинисани су планирање и финансирање одбране.

Стратегија одбране је јавни документ.

---

* Стратегија одбране државне заједнице Србија и Црна Гора усвојена је на седници Скупштине Србије и Црне Горе, 18. новембра 2004. године.

1. БЕЗБЕДНОСНО ОКРУЖЕЊЕ

1.1. Глобална безбедност

У савременим међународним односима, које карактерише све интензивнији процес глобализације, традиционални концепти безбедности и одбране постали су превазиђени. Промењене околности су наметнуле потребу за новим приступом безбедности и одбрани, у којима се преплићу национална, регионална и глобална безбедност.

Државе, као најважнији субјекти међународних односа, не могу више успешно да остварују своју безбедност само на основу уско схваћене националне безбедности, већ и у оквиру регионалних и глобалних вредности.

Ради превазилажења постојећих противречности, сукоба и неслагања, развија се систем колективне безбедности, заснован на сарадњи и поверењу, али ни то у потпуности не искључује терористичке активности и употребу оружја за масовно уништење. Такве опасности бришу границе између конфликтних подручја, тако да више није потпуно безбедна ниједна земља у свету.

1.2. Регионална безбедност

У евроатлантској заједници су у току процеси интеграције и регионализације ради развоја колективне и очувања националне безбедности. Кључни чиниоци европске безбедности су ОУН, ОЕБС, ЕУ и НАТО, па безбедност Европе значајно зависи од способности њиховог прилагођавања и реаговања на савремене изазове, ризике и претње.

Нови карактер НАТО-а и јачање интеграционих процеса у Европској унији, као и у другим међународним и регионалним организацијама, утичу на стабилизовање мира и безбедности.

За безбедност Европе је посебно значајан програм НАТО-а „Партнерство за мир”, који омогућава политичку, безбедносну и одбрамбену сарадњу држава које нису у том савезу, с те-

жиштем на превенцији и јачању безбедности у регионалном окружењу.

Проблеми европске безбедности најизраженији су у региону Југоисточне Европе. Безбедност региона додатно угрожавају наслеђена нестабилност и проблеми у вези са транзицијом.

Тероризам, етничка и верска нетолеранција и организовани и транснационални криминал посебно отежавају налажење најповољнијих решења. Због тога, упркос напорима међународне заједнице и држава региона, још није у потпуности стабилизована безбедност Југоисточне Европе.

И поред позитивних тенденција и достигнућа у решавању проблема безбедности у региону, нису отклоњене све опасности од обнављања криза и сукоба. Започете процесе интеграције успоравају појаве етничког насиља, које би могле да буду опасност по територијални интегритет држава у региону.

Посебан заначај за учвршћивање мира и стабилности у региону Југоисточне Европе имају регионалне безбедносне иницијативе: Процес за сарадњу Југоисточне Европе (SEECP), Пакт за стабилност Југоисточне Европе (SPSEE), Састанак министара одбране Југоисточне Европе (SEDM) и Иницијатива за Југоисточну Европу (SEEI).

Укључивање свих држава Југоисточне Европе у рад тих иницијатива, институционализација њиховог деловања и развој билатералних односа значајно доприносе изградњи сарадње и поверења, а тиме и општој безбедности у региону.

1.3. Безбедност држава чланица и Србије и Црне Горе

Сложен геополитичко и геостратешко окружење држава чланица и Србије и Црне Горе, као последица актуелних и потенцијалних криза, у одређеним околностима може неповољно да утиче на њихову безбедност, коју може да угрози и деловање различитих негативних унутрашњих чинилаца.

Безбедност држава чланица и Србије и Црне Горе, међутим, значајно је побољшана у односу на последњу деценију 20. века: смањена је могућност директне претње или агресије, јер све зе-

---

мље региона, начелно, теже истим цивилизацијским вредностима и интеграцијама.

Оружани сукоби би били могући једино у случају глобалне и регионалне кризе, што је на почетку 21. века мало вероватно, због изграђених механизама за њихово спречавање и решености међународне заједнице да их онемогући.

2. ИЗАЗОВИ, РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Изазови, ризици и претње безбедности држава чланица и Србије и Црне Горе могу да буду војне и невојне природе. Међу њима је тероризам, који представља универзалну опасност.

2.1. Војни изазови, ризици и претње

Војни изазови, ризици и претње државама чланицама и Србији и Црној Гори су смањени, али нису у потпуности искључени. Могу да се испоље у облику: агресије, оружаних сукоба, оружане побуне и других спорова са употребом оружане сile.

Агресија је мало вероватна, али је не треба искључити као основ за утврђивање темељних опредељења Стратегије одбране.

Оружани сукоби глобалног и регионалног карактера су могући у случају опште европске и светске кризе. До њих би могло да дође уколико би се у некој од земаља региона зауставио демократски процес, уз додатно компликовање ситуације због економских, социјалних, етничких и верских разлога.

Оружаном побуном, као специфичним обликом оружаног сукоба мотивисаног неуставном и насиљном тежњом за променом граница, може се угрозити безбедност држава чланица чије територије чине територију Србије и Црне Горе.

У одбрани од наведених и других војних изазова, ризика и претњи применила би се сила према принципима међународног права којима се регулише употреба сile. Њена употреба, као крајње средство, била би селективна, дозирана и сразмерна природи и интензитету претњи.

Носилац оружаног супротстављања војним облицима угрожавања безбедности Србије и Црне Горе је Војска Србије и Црне Горе.

2.2. Невојни изазови, ризици и претње

Невојни изазови, ризици и претње чине све већу глобалну опасност и могу да угрозе интересе и безбедност било које земље у свету, па и Србије и Црне Горе.

Највероватнији невојни изазови, ризици и претње безбедности су: тероризам, организовани криминал и корупција и други облици угрожавања безбедности држава чланица и Србије и Црне Горе.

Тероризам је један од највећих изазова, ризика и претњи по глобалну, регионалну и националну безбедност, због његовог транснационалног карактера и веза с организованим криминалом.

За државе чланице и Србију и Црну Гору тероризам је највећа и најраспрострањенија безбедносна претња, којој се супротстављају сви елементи система безбедности.

Организовани криминал и корупција – њихова повезаност, посебно у области трговине људима, недозвољене трговине наркотицима, као и пролиферација конвенционалног оружја и оружја за масовно уништавање – реална је претња безбедности држава чланица и Србије и Црне Горе.

Постоје и други невојни изазови, ризици и претње безбедности, са мањом или већом вероватноћом испољавања и препознавања, као што су природне непогоде, индустријске и друге несреће и епидемије.

У одбрани од невојних изазова, ризика и претњи безбедности могу учествовати институције Србије и Црне Горе, на захтев држава чланица и у сарадњи са њиховим органима и службама, првенствено службама безбедности, полицијама, пограничним, царинским и правосудним органима.

3. БЕЗБЕДНОСНИ И ОДБРАМБЕНИ ИНТЕРЕСИ

Безбедносне и одбрамбене интересе чине опште потребе држава чланица и Србије и Црне Горе. Произилазе из општих цивилизацијских вредности, циљева садржаних у Уставној повељи, реалних могућности држава чланица и стварне позиције Србије и Црне Горе у међународном окружењу.

Витални безбедносни и одбрамбени интереси су:

- одбрана држава чланица и Србије и Црне Горе,
- приступање европским интеграцијама, Европској унији и другим међународним организацијама и институцијама,
- сарадња са међународним организацијама и институцијама,
- изградња поверења, безбедности и стабилности у региону и
- спровођење Резолуције 1244 Савета безбедности УН о Косову и Метохији.

Безбедносни и одбрамбени интереси се остварују према међународним стандардима.

Државе чланице и Србија и Црна Гора су одлучне да свим расположивим и дозвољеним средствима штите своје безбедносне и одбрамбене интересе и активно учествују у изградњи и заштити универзалних вредности међународне заједнице.

4. РЕАГОВАЊЕ НА ИЗАЗОВЕ, РИЗИКЕ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Спровођењем утврђене политике Србије и Црне Горе у области одбране, сагласно заједничкој политици и интересима држава чланица, реаговаће се на изазове, ризике и претње безбедности.

За реаговање на изазове, ризике и претње безбедности, организује се одбрана. Одбрана Србије и Црне Горе је у складу са Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Законом за спровођење Уставне повеље, а разрађује се кроз основна опредељења, концепт одбране и расположиве ресурсе одбране.

4.1. Основна опредељења

У изградњи и имплементацији одбране Србија и Црна Гора и државе чланице:

- *подржавају* позитивне процесе у савременом свету, посебно залагање за мир и смањење опасности од свих врста сукоба у којима се испољава насиље;
- *привржене* су изградњи међународних односа на основама равноправности, сарадње и немешања у унутрашње послове других држава;
- *одлучне* су да испуњавају обавезе произашле из Повеље УН, Универзалне декларације о људским правима и других међународних споразума и уговора;
- *залажу се* за јачање улоге ОУН, ОЕБС-а и ЕУ и за стварање сигурних механизама универзалне безбедности, уз уважавање интереса свих држава, народа и етничких група;
- *привржене* су Завршном акту из Хелсинкија и осталим документима ОЕБС-а, посебно у вези са немењањем граница, разоружањем и контролом оружја;
- *не смаграју* непријатељском ниједну државу;
- *деле* убеђење са другим државама да стабилност и безбедност европског региона могу да се остваре само на основу сарадње и заједничке акције;
- *решене* су да јачају унутрашњу стабилност и активно доносе безбедности и стабилности у региону Југоисточне Европе;
- *отредељене* су да поштују и испуњавају преузете обавезе из Дејтонског мировног споразума;
- *одлучне* су да доследно поштују Резолуцију 1244 Савета безбедности УН;
- *дозвољавају* привремено стационирање страних оружаних снага на својим територијама само у оквиру мировних мисија на основу одлука ОУН и утврђених споразума;
- *отредељене* су да делове Војске Србије и Црне Горе задржавају на страним територијама само у оквиру мировних мисија на основу одлука ОУН и утврђених споразума и

– одлучне су да не поседују и не развијају оружја за масовно уништавање и да активно учествују у спречавању његовог ширења.

Србија и Црна Гора је опредељена да своје одбрамбене потенцијале ангажује на основу Уставне повеље, а према Повељи Уједињених нација и принципима међународног права којима се регулише употреба сile.

Територија држава чланица је, у смислу одбране, заједничка.

4.2. Стратегијски концепт одбране

Стратегијски концепт одбране је основно опредељење држава чланица и Србије и Црне Горе о начину остваривања одбране и ангажовању расположивих одбрамбених ресурса у заштити њихових интереса.

Утврђује се на основу процене изазова, ризика и претњи безбедности, а развија се према реалним могућностима и степену укључености у европске и евроатлантске интеграције.

У зависности од врсте и интензитета изазова, ризика и претњи безбедности, одговориће се: у рату – одлучном одбраном држава чланица и Србије и Црне Горе сопственим снагама, уз помоћ партнера, савезника и пријатељских држава; у миру – изградњом поузданог партнерства и сарадњом у обликовању повољног безбедносног окружења и одвраћањем ефикасним системом одбране.

Стратегијски концепт одбране је основа за пројектовање одбране Србије и Црне Горе.

4.3. Ресурси одбране

Ресурси одбране значајно утичу на успешност одговора на изазове, ризике и претње безбедности, а тиме и на заштиту интереса држава чланица и Србије и Црне Горе.

Основни ресурси одбране су људски и материјални.

Људске ресурсе чини демографски потенцијал држава чланица који подлеже обавези одбране и који је способан и обучен за укључивање у систем одбране.

Материјални ресурси обухватају природне, привредне, финансијске, информационе и остале потенцијале држава чланица и Србије и Црне Горе који се ангажују за потребе одбране.

Ангажовање људских и материјалних ресурса за потребе система одбране уређује се законом.

У развоју система одбране усклађују се напори различитих државних органа и институција ради изградње ефикасне логистике система, која се првенствено заснива на економијама држава чланица.

Државе чланице и Србија и Црна Гора чувају и развијају потенцијале одбрамбене индустрије, укључујући и кооперацију са другим државама.

5. СИСТЕМ ОДБРАНЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

Систем одбране чине међусобно повезани елементи држава чланица и Србије и Црне Горе који се на организован начин ангажују ради заштите и одбране њихових заједничких интереса.

Систем одбране је под демократском и цивилном контролом.

Стратегијом одбране се утврђују циљеви и задаци, начела функционисања, елементи и управљање системом одбране.

5.1. Циљеви и задаци система одбране

Државе чланице и Србија и Црна Гора утврђују циљеве и задатке система одбране који су, као израз политичких определења, њихових потреба и могућности, усмерени на заштиту и одбрану заједнички утврђених интереса.

Циљеви система одбране су:

- одбрана и заштита виталних безбедносних и одбрамбених интереса држава чланица и Србије и Црне Горе;
- активан допринос очувању мира и развијању повољног безбедносног окружења и
- развијање и унапређивање партнерских односа са одговарајућим институцијама система колективне безбедности, суседним и другим државама.

Задаци система одбране су:

- изградња система одбране способног да одговори на садашње и будуће изазове, ризике и претње безбедности у миру и рату;
- ефикасно управљање одбраном;
- стабилно функционисање система одбране према расположивим ресурсима и могућностима за логистичку подршку;
- достизање интероперабилности са системима одбране држава укључених у европске и евроатлантске безбедносне интеграције;
- сарадња са државама чланицама Програма „Партнерство за мир”, НАТО савезом и другим државама и савезима и
- реформа система одбране.

За остваривање циљева и задатака система одбране утврђује се правна заштита према Уставној повељи државне заједнице Србија и Црна Гора.

5.2. Начела функционисања система одбране

Начелами функционисања система одбране одређује се начин деловања његових елемената. Основна начела функционисања су: свеобухватност, јединство, оперативност, кооперативност, интероперабилност, ефикасност, еластичност, савременост, професионалност, транспарентност и довољност.

5.3. Елементи система одбране

Елементи система одбране су: институције Србије и Црне Горе, у складу са Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора; Војска Србије и Црне Горе и институције држава чланица установљене уставима држава чланица.

У реализацији циљева и задатака одбране, елементи система одбране придржавају се одредаба Универзалне декларације о људским правима, Женевских конвенција, Кодекса међународног хуманитарног права и унутрашњег законодавства.

5.3.1. Институције које управљају системом одбране

Системом одбране управљају Скупштина Србије и Црне Горе, Врховни савет одбране, Савет министара и Министарство одбране, у складу са надлежностима утврђеним законом.

5.3.2. Војска Србије и Црне Горе

Војска Србије и Црне Горе је оружана сила система одбране. Развија се на најбољим домаћим и страним искуствима и достигнућима научне мисли у области одбране.

Војсци се додељују мисије и задаци.

Мисије и задатке Војске дефинише Скупштина Србије и Црне Горе, на основу неотуђивог права држава чланица на индивидуалну и колективну одбрану, сагласно члану 51. Повеље ОУН, на принципима међународног права којима се регулише употреба силе и Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора.

Мисије Војске Србије и Црне Горе су:

- одбрана држава чланица и Србије и Црне Горе од спољног оружаног угрожавања;
- учешће у изградњи и очувању мира у региону и свету и
- подршка државама чланицама у случају природних непогода и катастрофа.

Основни задаци Војске Србије и Црне Горе су:

- одвраћање од оружаног угрожавања и других војних изазова, ризика и претњи безбедности;
- одбрана територије, ваздушног простора и акваторије;
- оспособљавање војника, старешина, команди, јединица и установа за реализацију мисија и задатака;
- учешће у међународној војној сарадњи и мировним операцијама под окриљем ОУН и системима колективне безбедности и
- пружање помоћи државама чланицама у случају природних непогода и катастрофа већих размера у којима су угрожени људски животи, животна средина и материјална добра.

Војска може да обавља и друге задатке, на основу одлука Скупштине Србије и Црне Горе и Врховног савета одбране.

Војска се организује на стратегијском, оперативном и тактичком нивоу у команде, јединице и установе. Начелно је чине видови, родови и службе. Видови су интегрисани и чине релативно аутономне целине копнених, ваздухопловних и поморско-речних снага и јединица родова и служби.

Основне организационе структуре и бројну величину Војске утврђује Врховни савет одбране, на предлог Министарства одбране, у зависности од степена угрожености, ресурса, мисија, задатака и међународних стандарда. Министарство одбране упућује предлог Врховном савету одбране на основу претходно прибављеног мишљења влада држава чланица.

Војска се начелно попуњава професионалним, рочним и резервним саставом, са тенденцијом ка пуној професионализацији. Развија сопствене системе обуке и логистике, а ослања се на ресурсе држава чланица и страних партнера. По одлуци Врховног савета одбране, своје капацитете ставља на располагање и другим корисницима.

5.4. Друге институције значајне за одбрану

Од значаја за одбрану су и институције које се баве пословима из области дипломатије и безбедности, а уз сагласност држава чланица, и други органи и службе који су неопходни за функционисање система одбране.

Послове обављају у координацији са елементима система одбране, у складу са законом.

5.5. Управљање и руковођење системом одбране

Управљањем и руковођењем системом одбране обезбеђује се стално деловање и ефикасно реаговање свих елемената система одбране на војне и невојне изазове, ризике и претње безбедности држава чланица и Србије и Црне Горе.

Скупштина Србије и Црне Горе функцију управљања остварује доношењем закона, одлука и других аката и надзором над елементима система одбране, преко скупштинских одбора и комисија.

Врховни савет одбране, у својству Врховног команданта, командује Војском Србије и Црне Горе и одлучује о њеној употреби. Одлуке доноси консензусом.

Савет министара и Министарство одбране функцију управљања остварују руковођењем и контролом.

Министар одбране координира и спроводи утврђену одбрамбену политику и руководи Војском Србије и Црне Горе, у складу са законом и овлашћењима Врховног савета одбране.

6. ПЛАНИРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ

Планирање и финансирање одбране се остварује као интегрални део процеса планирања и финансирања надлежности поверилих Србији и Црној Гори. Реализују их надлежни органи држава чланица и Србије и Црне Горе, сагласно Уставној повељи државне заједнице Србија и Црна Гора, Закону за спровођење Уставне повеље и законским прописима којима се уређују систем одбране и систем финансирања.

Део средстава за потребе одбране обезбедиће се и преко Фонда за реформу система одбране државне заједнице Србија и Црна Гора који је формиран посебним нормативним актом.

6.1. Планирање одбране

Планирање обавеза свих органа управљања у систему одбране се заснива на реалним економским могућностима и могућностима одређеним трошковником, циљевима и задацима система одбране, проценама безбедности, приоритетима за планирани период и преузетим обавезама.

У процесу планирања одбране примењује се, према међународним стандардима, интегрални систем дугорочног планирања, средњорочног програмирања и годишњег финансирања.

Тим системом се конзистентно повезују Стратегија одбране, програми и трошковник, јасно дефинишу дугорочни, средњорочни и годишњи приоритети и обезбеђује рационална и ефикасна употреба ресурса одбране.

Министарство одбране израђује предлог финансијског пла-на одбране за сваку годину, на основу годишње исказаних по-треба Министарства одбране и Војске Србије и Црне Горе и Упутства Савета министара за израду Закона о годишњим при-ходима и расходима неопходним за финансирање надлежности поверилици Србији и Црној Гори. За дугорочно планирање, ми-нистарства надлежна за послове финансија држава чланица обезбеђују Министарству одбране податке о пројектованим буџетским расходима за одбрану.

6.2. Финансирање одбране

Основни извор за годишње финансирање потреба одбране чине средства о годишњим приходима и расходима неопходним за финансирање надлежности поверилици Србији и Црној Гори, која утврђује Скупштина Србије и Црне Горе, на предлог над-лежних органа држава чланица и Савета министара. Поред средстава из буџета држава чланица, за финансирање одбране се користе и средства која се остваре у систему одбране.

Средства за заједничко финансирање одбране и планирани приходи у систему одбране се исказују у буџетима држава чла-ница, у износима преузетих обавеза и према тенденцијама ра-ционализације војних издатака према међународним стандар-дима.

Владе држава чланица обезбеђују стабилно финансирање и уредно извршавање расхода за одбрану.

6.3. Транспарентност и контрола у планирању и финансирању одбране

Транспарентност у планирању и финансирању одбране остварује се у процедури предлагања, припреме и доношења

трошковника, јасним приказом циљева, програма и задатака за које су неопходна одговарајућа финансијска средства, као и у процесу извршавања и извештавања о извршеним трошковима према наменама за које су ту трошкови одобрени.

У складу са законом врши се интерна и екстерна контрола употребе средстава за финансирање одбране. Екстерну кон-тролу, као важан облик демократске цивилне контроле систе-ма одбране и Војске Србије и Црне Горе, обављају надлежни одбори скупштина држава чланица и Србије и Црне Горе.

6.4. Усаглашеност планирања и финансирања одбране са међународним стандардима

У планирању и финансирању одбране, као и у извршавању и извештавању о трошковима за одбрану, поред интегралног си-стема планирања, програмирања и финансирања, примењује се и функционална класификација Уједињених нација.

Тиме се обезбеђује да се у планирању и финансирању одбране одвојено искажу потребе и трошкови елемената система од-бране. Ради потпуног усклађивања са међународним стандар-дима, примењује се и економска класификација према методо-логији статистике државних финансија.

Министарство одбране, по истеку сваке године, према Ин-струменту ОУН за стандардизовано извештавање о војним из-дацима и Бечком документу из 1999. године, извештава ОЕБС и друге за то специјализоване међународне организације о пла-нираним и извршеним трошковима за одбрану.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Стратегија одбране је основа за реформу система одбране и Војске, периодично дефинисање заједничке политике одбране и израду доктринарних, нормативних и других докумената из области одбране.

Стратегија одбране се примењује, преиспитује и дограђује у зависности од безбедносног окружења држава чланица и Србије и Црне Горе, њихових интереса, економских могућности и промене других чинилаца који је одређују.

Стратегија одбране ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу СЦГ”.

UDK 351.86(497.1)

СТРАТЕГИЈА одбране

Стратегија одбране државне заједнице Србија и Црна Гора / [приредило Министарство одбране Србије и Црне Горе, Сектор за политику одбране, Управа за стратегијско планирање ; превод на енглески Сузана Анђелковић и Амбасада Уједињеног Краљевства Велике Британије у Београду]. – Београд : Министарство одбране Србије и Црне Горе, Сектор за политику одбране, Управа за стратегијско планирање : НИЦ Војска, 2004 (Београд : Inpress). – 20, 20 стр. ; 21 см. – (Посебна издања / [НИЦ Војска] ; књ. 130)

Текст на срп. и енгл. језику. – Оба текста штампана у међусобно обрнутим смеровима. – Тираж 1000.

ISBN 86-7530-123-5

а) Национална безбедност – Србија и Црна Гора

Стратегија одбране државне заједнице Србија и Црна Гора садржи заједничке ставове држава чланица о најважнијим питањима одбране.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Centralna biblioteka Vojске Srbije i Crne Gore